

EKONOMİ BÜLTENİ

HAZİRAN 2024

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri

Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Şubesi

 GaibGaziantep

 GaibGaziantep

 GaibGaziantep

 GaibGaziantep

 Gaib

 GaibGaziantep

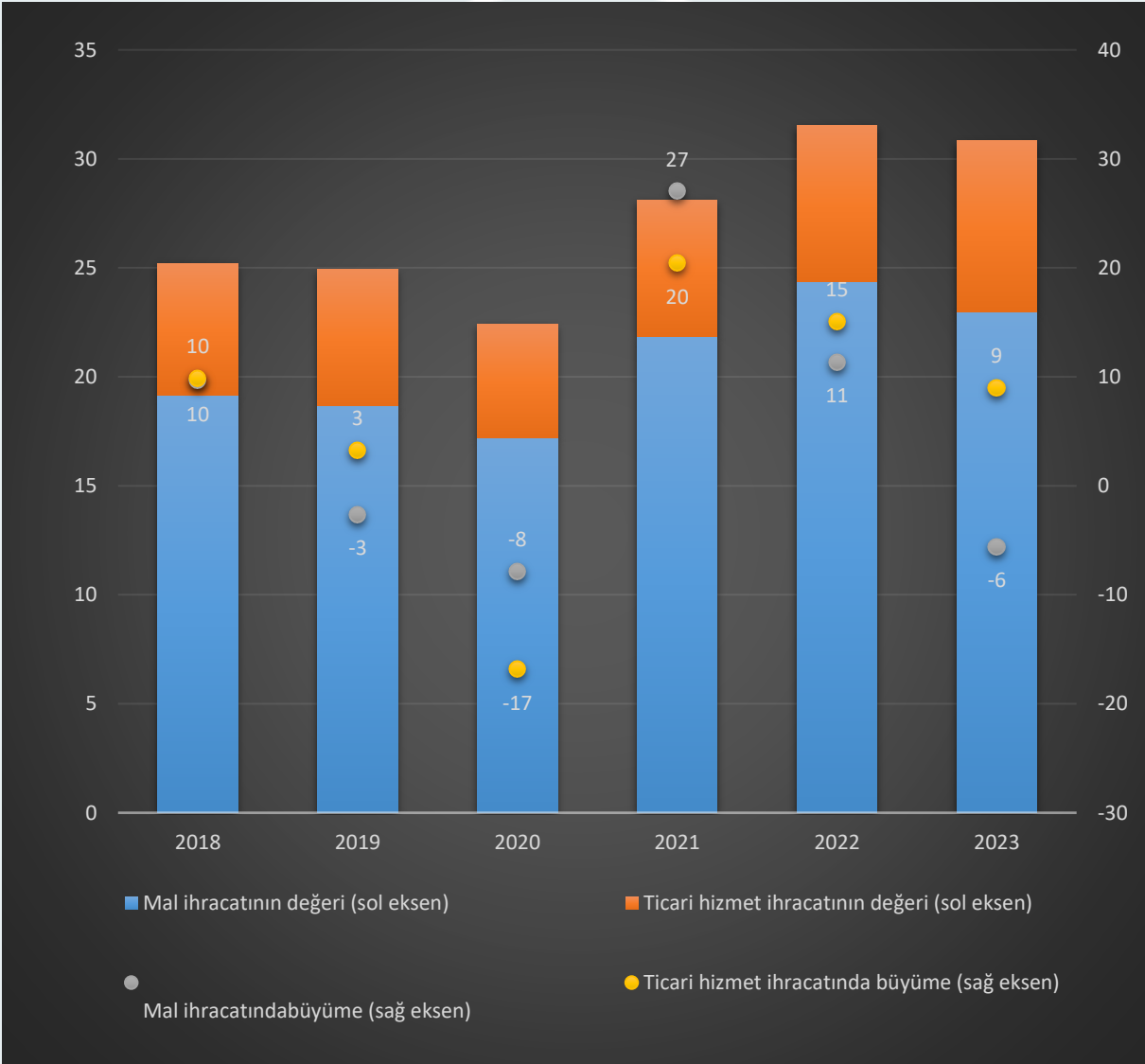
HAZİRAN AYI ÖZEL GÜNDEMİ

KÜRESEL TİCARET GÖRÜNÜMÜ VE İSTATİSTİKLERİ RAPORU

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) tarafından yayımlanan Küresel Ticaret Görünümü ve İstatistikler Raporu¹, küresel ticarete ilişkin dış ticaret verilerini, tahminlerini içermektedir.

DTÖ, yayımladığı yeni raporda, küresel ticaret hacminin, Ukrayna savaşının patlak vermesine rağmen 2022'de kaydettiği %3,0 büyümenin ardından geçen yıl %1,2 düştüğünü ve küresel mal ticaretinin, yüksek enerji fiyatları ve enflasyonun kalıcı etkileri nedeniyle 2023'te yaşanan daralmanın ardından enflasyonist baskılar hafifledikçe ve reel hane halkı gelirleri arttıkça bu durumun önümüzdeki iki yıl içinde kademeli olarak toparlanması beklenmektedir.

Şekil 1 Dünya mal ve ticari hizmet ihracatı, 2018-2023 (Trilyon ABD doları ve yıllık %)

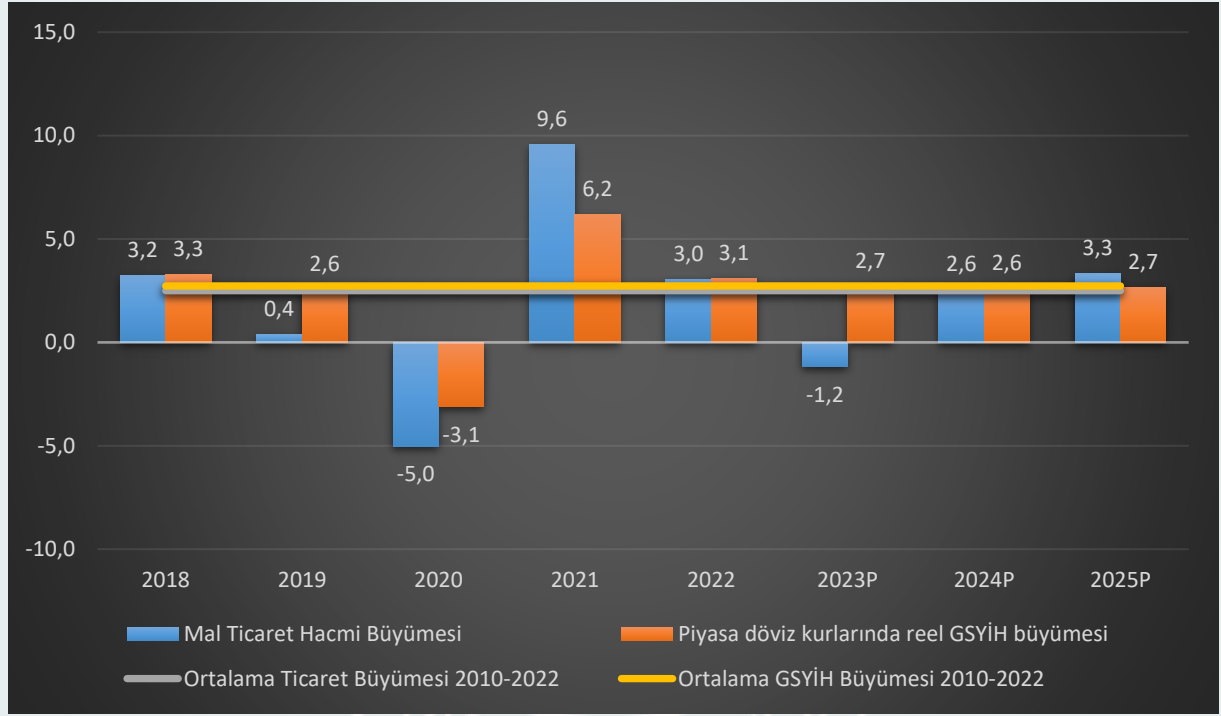
¹ Bu rapor, DTÖ'nün 2023 için yıllık ticaret istatistikleri ve 2023 'ün 4. çeyreği için hem mal hem de ticari hizmet ticaretini kapsayan üç aylık istatistikleriyle birlikte yayınlanmaktadır. Rapora https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/trade_outlook24_e.htm adresinden ulaşabilirsiniz.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

Raporda, yüksek enerji fiyatlarının ve enflasyonun, imalat mallarına olan talebi ağır bir şekilde etkilemeye devam ederek, 2023 yılında dünya mal ticaret hacminde %1,2'lik bir düşüşe yol açtığı ifade edilmektedir. Düşüşün değer açısından daha büyük olduğu mal ihracatının %5 düşüşle 24,01 trilyon ABD dolarına gerilediği belirtilmektedir. Hizmetler tarafında ticari gelişmelerin daha olumlu seyrettiği; ticari hizmet ihracatın 2023'te %9 artışla 7,54 trilyon ABD dolarına yükseldiği ve bu durumun mal ticaretindeki düşüşü kısmen telafi ettiği gözlemlenmektedir.

Şekil 2 Dünya Mal Ticaret Hacmi ve GSYİH Büyümesi (%), 2018-2025

Dünya mal ticareti hacminin 2023'teki %1,2 düşüşün ardından 2024'te %2,6 ve 2025'te %3,3 artması beklenmektedir. Ancak bölgesel çatışmalar, jeopolitik gerilimler ve ekonomi politikasındaki belirsizlik, tahmine yönelik önemli aşağı yönlü riskler oluşturmaktadır.

Raporda, enflasyonist baskıların bu yıl azalmasının beklenildiği, bunun da özellikle gelişmiş ekonomilerde reel gelirlerin yeniden artmasına olanak tanıyacağını ve böylece imalat mallarının tüketiminde artış sağlanacağını belirtilmektedir. 2024 yılında ticarete konu olan mallara olan talepte bir toparlanmanın şimdiden görüldüğü; yeni ihracat siparişlerine ilişkin endekslerin, yılın başında ticaret koşullarının iyileştiğine işaret ettiği belirtilmektedir.

İthalat hacimlerinin çoğu bölgede düşüş gösterdiği, ancak özellikle Avrupa'da keskin bir düşüş yaşandığı belirtilmektedir. Bu durumun istisnası olarak, enerji fiyatları tarihsel standartlara göre yüksek kalırken ithalatları güçlü ihracat gelirleriyle sürdürülen büyük akaryakıt ihracatçısı ekonomilerin olduğu söylenmektedir. Dünya ticaretinin 2023 yılı boyunca

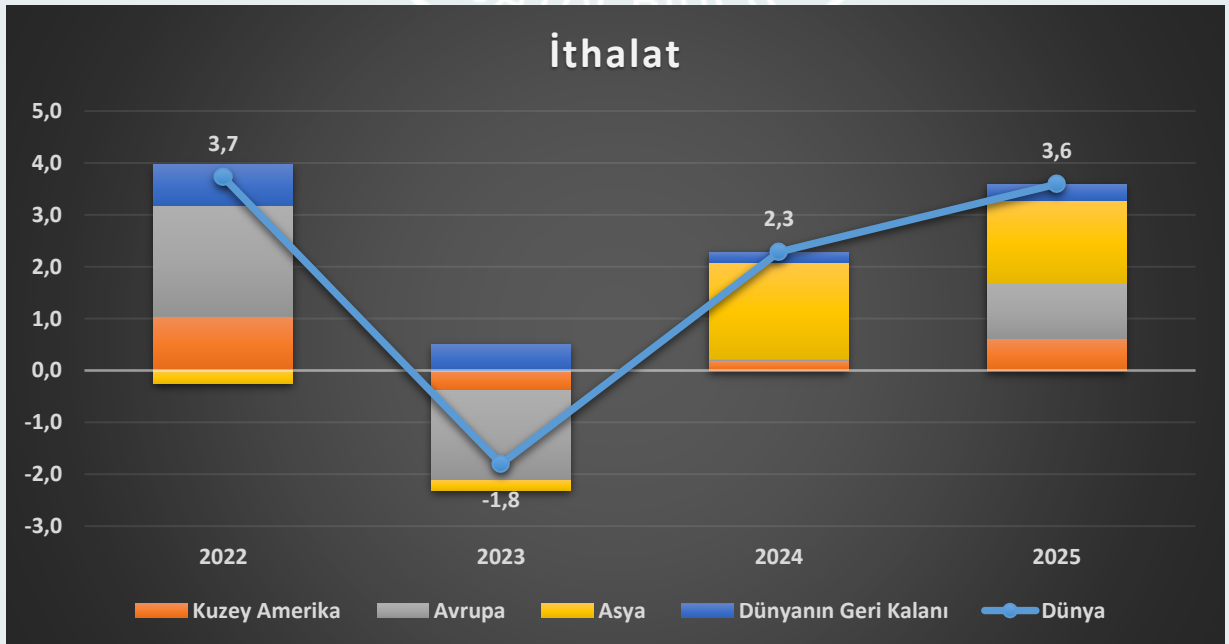
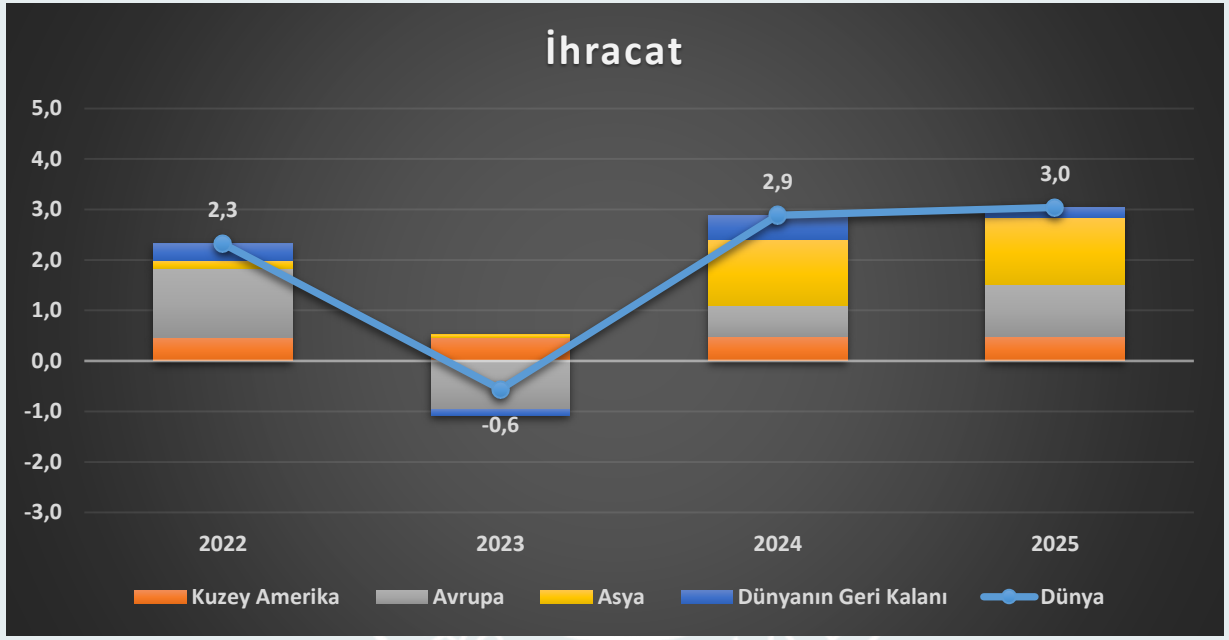
GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

pandemi öncesi seviyesinin oldukça üzerinde kaldığı ve dördüncü çeyrek itibarıyla, 2022'nin aynı dönemine kıyasla neredeyse hiç değişmediği ve 2021'in aynı dönemine kıyasla yalnızca hafif bir artış gösterdiği ifade edilmektedir.

Rapor ayrıca, piyasa döviz kurlarına göre küresel GSYİH büyümesinin, 2022'deki %3,1'den 2023'te %2,7'ye yavaşladıktan sonra, önümüzdeki iki yılda 2024'te %2,6 ve 2025'te %2,7 ile sabit kalacağını tahmin etmektedir. Reel GSYİH'nın büyümesi ve reel mal ticaret hacmindeki yavaşlamanın, özellikle Avrupa ve Kuzey Amerika'da ticaret yoğun malların tüketimini azaltan enflasyonist baskılarla bağlantılı olduğu düşünülmektedir

Şekil 3 Bölgelerin dünya ticaret hacmi büyümesine katkıları, 2022-2024 (Yıllık % değişim)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

Avrupa, 2022'de dünya ticaret hacmi büyümesine tüm bölgeler arasında en büyük katkıyı yapmıştır ancak 2023'teki düşüşün de temel sorumlusu olmuştur. Bölgenin mal ticareti üzerindeki güçlü etkisi, AB içi ticaretin bölgesel ve küresel toplamlarda sayılması nedeniyle kısmen dünya ticaretindeki büyük payı (hem ihracat hem de ithalat tarafında (%37)) ile açıklanmaktadır. Bu etkisinin yanı sıra AB, doğal gaz piyasalarının bölgesel yapısından dolayı son iki yılda emtia fiyatlarında yaşanan dalgalanmalardan da orantısız bir şekilde etkilenmiştir.

Mal ticaretinde %1,2 daralma, 2023'teki hacim esas olarak, küresel ithalat büyümesinden %1,7 puan eksilen ve küresel ihracat büyümesini % 1,0 puan azaltan Avrupa'dan kaynaklanmıştır. Kuzey Amerika'nın katkısı da ithalat tarafında olumsuzdur (% -0,4 puan), ancak ihracat tarafında olumlu kalmıştır (% +0,5 puan). Asya ekonomileri 2023 yılında tüm bölgelerin imalat mallarında en büyük payı sağlamaya devam etse de, ticaret hacmindeki büyüme sabit kalmıştır. Güney Amerika, Afrika, Orta Doğu ve BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) bölgesi dahil olmak üzere diğer bölgeler toplu olarak ithalat büyümesine olumlu katkı sağlamışlardır (+0,5 yüzde puan), ancak ihracat üzerinde baskı yaratmaya devam etmişlerdir (yüzde -0,1 puan).

DTÖ'nün 2024 ticaret tahmini gerçekleşirse, Asya mal ticaretine son iki yılda olduğundan daha fazla sağlayacak büyüme gösterecektir. Bölgenin bu yıl dünya ihracatında öngörülen %2,9'luk, yani %45'lik büyümeye yaklaşık 1,3 puan eklemesi beklenmektedir. İthalat tarafında ise dünya ithalatında beklenen %2,3'lük, yani %81 civarındaki büyümeye 1,9 puan eklemesi beklenmektedir. Diğer bölgelerin ihracat ve ithalat büyümesine olumlu ancak daha küçük katkılar yapacağı tahmin edilmektedir.

Raporda ülkeler arasındaki ikili ticari gelişmeler incelendiğinde ise Çin, 2023'te Avrupa Birliği'nin en büyük dış mal tedarikçisi olmaya devam etmiştir; ancak iki ülke arasındaki ikili ticaretin dolar değeri %15 düşüş yaşamıştır. AB'nin Çin'den ithalatı, %9 artış gösteren taşıtlar dışında çoğu ürün kategorisinde keskin bir düşüş yaşamıştır. En büyük düşüşler arasında diğer makineler (-%18), demir ve çelik ürünleri (-%24), organik kimyasallar (-%39), plastik (-%21) ve mobilya (-%26) yer aldı. ABD'nin mal ithalatı 2023'te %6 düşerken, kısmen ABD dolarının genel değer kazanmasının bir sonucu olarak Çin'den ithalat %22 düşmüştür. Avrupa Birliği (%4), Meksika (%5) ve Singapur (%27) dahil olmak üzere önemli istisnalar dışında, ABD'nin ticaret ortaklarının çoğundan yaptığı ithalat da azalmıştır. Meksika, 2023'te ABD'nin en büyük mal tedarikçisi olmuştur. ABD'nin Çin'den ithalatı, telekom ekipmanları (-%14) ve veri işleme

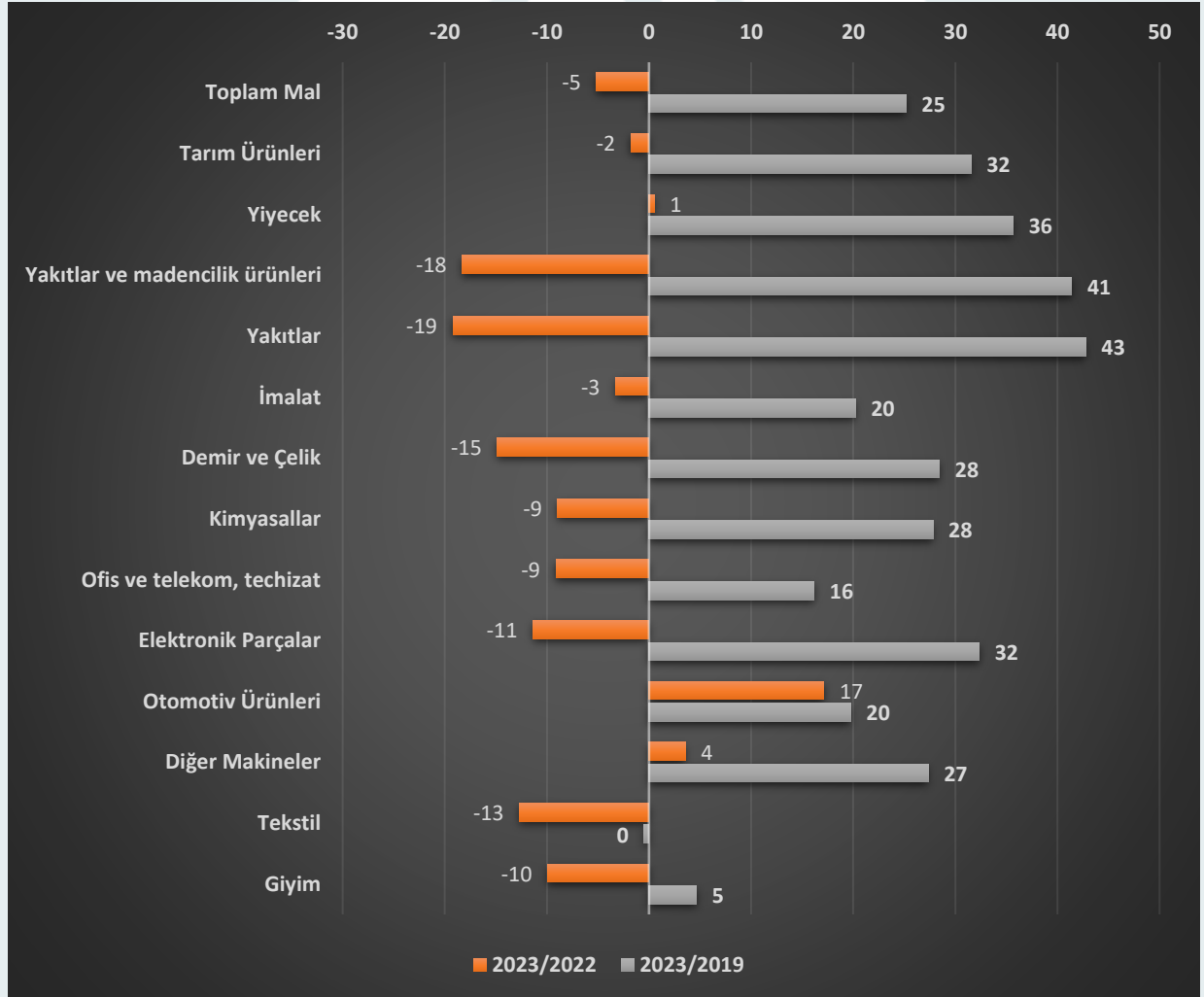
GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

makinaları (-%29) dahil olmak üzere birçok ürün kategorisinde düşüş göstermiştir. Çin'in toplam mal ithalatı 2023 yılında dolar bazında %6 düşerken, Orta Doğu'dan yapılan ithalat ise düşen enerji fiyatlarının etkisiyle %16 azalmıştır. İhracat tarafında ise Çin'in ABD'ye sevkiyatı 2023'te %13 azalmıştır.

2023 ticaretindeki durgunluğun en az gelişmiş ülkeler (EAGÜ'ler) üzerindeki etkisi, bu ülkelerin ticaret için sınırlı kaynaklara sahip olması nedeniyle kritik görülmektedir. Geçen yıl EAGÜ'lerin mal ihracatındaki düşüş Dünya düzeyindeki düşüşe paralel olarak, ithalat tarafındaki daralma göre daha büyüktür ve az gelişmiş ülkelerin tüketim olanaklarını sınırlamıştır. EAGÜ'lerin mal ihracatı 2022'de 269 milyar ABD dolarından 2023'te 256 milyar ABD dolarına düşmüştür; bu da yıllık yüzde -4,6'lık bir değişime karşılık gelmektedir ve EAGÜ'lerin dünya ihracatındaki payı %1,1'de sabit kalmıştır. Bu arada, EAGÜ'lerin mal ithalatı 2022'de 355 milyar ABD dolarından 2023'te 316 milyar ABD dolarına düşmüştür ve %11,0'lık düşüş, dünya ithalatındaki düşüşün kabaca iki katı kadar olmuştur. Sonuç olarak, EAGÜ'lerin dünya ithalatındaki payı 2022'de %1,4'ten 2023'te %1,3'e düşmüştür.

Şekil 4 Ürün bazında yıllık ticari mal ticareti artışı (% - ABD doları değerinde % değişim)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

Dünya mal ticaretine bakıldığında; ihracat 2023'te mevcut ABD doları bazında %5 düşüşle 23,78 trilyon ABD dolarına gerilemiştir. Düşüşün nedeni olarak, azalan ticaret hacmi, düşen temel emtia fiyatları ve döviz kuru dalgalanmaları gibi faktörler sayılmaktadır. Ancak düşüş, pandemi öncesi döneme kıyasla önemli boyutta olmayıp; 2023'teki toplam mal ticareti, 2019'a göre %25 artmıştır. Çoğu ürün kategorisinde dünya ticareti, bazı önemli istisnalar dışında 2023'te düşüş göstermiştir. Gıda ticareti, 2022'deki %12 büyümenin ardından geçen yıl %1 artarken, yakıt ticareti, 2022'deki %61'lik dik artışın ardından 2023'te %19 azalmıştır. İmalat sanayiindeki ticaret geçen yıl hafif düşüş gösterirken (%-3), demir ve çelik gibi enerji yoğun mallarda ise daha büyük düşüşler yaşanmıştır (%-15). Ofis ve telekom ekipmanları ticareti de (-%9) ve elektronik bileşenlerin ticareti (%-11) keskin bir düşüş göstermiştir. Sermaye malları ve bazı dayanıklı tüketim mallarını kapsayan "diğer makineler" kategorisinin ticareti 2023'te hafif (%4) artmıştır. Değer açısından güçlü büyüme kaydeden tek ürün, Çin'den yapılan ihracattaki artış sayesinde %17 artış gösteren otomotiv ürünleri olmuştur. 2023'te yıllık düşümlere rağmen çoğu ürün kategorisinde ticaretin dolar değeri pandemi öncesine kıyasla keskin bir artış göstermiştir. Örneğin, tarım ürünleri %32 artarken, yakıtlar ve madencilik ürünleri %41, imalat ürünleri ise %20 artmıştır.

Tablo 1 Dünya Mal Ticaretinde Önde Gelen İhracatçılar

Sıra No	Ülke	Milyar \$	Payı(%)	Yıllık Artış (%)
1	Çin	3.380	14,2	-4,6
2	ABD	2.020	8,5	-2,2
3	Almanya	1.688	7,1	0,8
4	Hollanda	935	3,9	-3,1
5	Japonya	717	3,0	-4,0
6	İtalya	677	2,8	2,8
7	Fransa	648	2,7	4,5
8	Güney Kore	632	2,7	-7,5
9	Meksika	593	2,5	2,6
10	Hong Kong	574	2,4	-5,9
29	Türkiye	256	1,1	0,6

Çin, 2023 verilerine göre dünya mal ticaretinde 3,3 Trilyon \$ ile en fazla ihracat yapan ülke olmuştur ve toplam ihracattan aldığı pay ise %14,2'dir. ABD'nin mal ihracatı, 2023'te %12,2 azalarak 2 Trilyon \$ olmuştur. Fransa'nın mal ihracatı 2023 yılı ihracatı 2022 yılına oranla %4,5 artarak 2,7 Trilyon \$ olmuştur. Türkiye ise 2023 yılında ihracatını 2022 yılına göre

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

%0,6 oranında arttırarak, 256 Milyar \$ ihracat gerçekleştirmiştir ve dünya mal ticaretinde %1,1'lik paya sahip olmuştur.

Tablo 2 Dünya Mal Ticaretinde Önde Gelen İthalatçılar

Sıra No	Ülke	Milyar \$	Payı	Yıllık Artış
1	ABD	3.173	13,1	-5,9
2	Çin	2.557	10,6	-5,5
3	Almanya	1.463	6,0	-7,6
4	Hollanda	842	3,5	-6,2
5	Birleşik Krallık	791	3,3	-3,9
6	Fransa	786	3,2	-4,5
7	Japonya	786	3,2	-12,4
8	Hindistan	673	2,8	-6,6
9	Hong Kong	654	2,7	-2,1
10	Güney Kore	643	2,7	-12,1
20	Türkiye	362	1,5	-0,5

2023 yılında ABD, dünya mal ticaretinde 3,2 Trilyon \$ ile en büyük ithalatçı olurken, 2,5 Trilyon \$ ile Çin ikinci sıradadır. Çin ve ABD dünya mal ticaretinin başlıca ihracatçıları ve ithalatçıları arasında yer almaktadır. Türkiye ise dünya mal ticaretinde 362 Milyar \$ ithalat gerçekleştirerek, 2022 yılına göre ithalatını %0,5 oranında azaltmıştır.

Rapor, ileriye dönük olarak bölgesel çatışmaların, jeopolitik gerilimlerin ve politika belirsizliğinin ticaretteki toparlanmanın boyutunu sınırlayabileceği konusunda uyarılmaktadır. Gıda ve enerji fiyatlarının yine jeopolitik olaylara bağlı fiyat artışlarına maruz kalabileceği belirtilmektedir. Rapor, küresel ticaretin yaklaşık %12'sini ve Asya ile Avrupa arasındaki konteyner taşımacılığının yaklaşık üçte birini gerçekleştirmekte olan Süveyş Kanalı'ndaki Orta Doğu çatışmasından kaynaklanan aksaklıkların ekonomik etkisinin şu ana kadar nispeten sınırlı olmasına rağmen, ancak bazı sektörlerin (otomotiv ürünleri, gübre ve perakende gibi) halihazırda gecikmelerden ve navlun maliyetlerindeki artışlardan etkilendiğini belirtilmektedir. Rapor ayrıca, jeopolitik gerilimlerin ticaret modellerini marjinal olarak etkilediğini ancak küreselleşmeden uzaklaşmaya yönelik sürdürülebilir bir eğilimi tetiklemediğini gösteren yeni veriler sunmaktadır. 2022'de rekor seviyeye ulaşan ABD ile Çin arasındaki ikili ticaret, 2023'te dünyanın geri kalanıyla ticaretine göre yüzde 30 daha az artmıştır. Jeopolitik olarak uyumlu ülkelerin varsayımsal blokları arasındaki ticaret, Ukrayna'daki savaşın başlangıcından bu yana bloklar içindeki ticarete göre %4 daha yavaş büyümektedir. Üstelik 2023'ün tamamında,

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

küresel değer zincirlerinin durumu hakkında yararlı bir gösterge sağlayan yakıt dışı ara malların küresel ticareti %6 azalmıştır.

Raporda dikkat çekilen bir diğer husus Panama Kanalı'dır. Panama Kanalı üzerinden küresel ticaretin %6'sı gerçekleştirilmektedir ve trafiğin %70'inden fazlası Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmekte veya Amerika Birleşik Devletleri'nden gelmektedir. Tatlı su kıtlığı nedeniyle şu anda kısmi kapasiteyle çalışmaktadır ve kısıtlamaların bir süre daha devam etmesi muhtemel görünmektedir. Bununla birlikte, Kızıldeniz ve Aden Körfezi'ndeki ticari gemilere 19 Kasım 2023'te başlayan saldırılar ticareti önemli ölçüde etkilemiştir. Uzun süreli bir krizin küresel ekonomiye ciddi bir darbe indirebileceği ve küresel enflasyonist baskıları yene alevlendirebileceği yönünde endişeler mevcuttur. Trafiğin Kızıldeniz'den Ümit Burnu çevresine kaydırılması, Asya-Avrupa seferlerine yaklaşık 10 gün eklerken, gemilerin Ümit Burnu üzerinden yeniden yönlendirilmesi, kat edilen mesafenin uzaması nedeniyle daha uzun nakliye süreleri gerektirmekte ve yakıt maliyetlerini arttırmakta ve malların varışında gecikmelere yol açmaktadır. Geçen yılın ortasında küresel nakliye maliyetleri salgın öncesi seviyelere dönse de konteyner nakliye oranları yeniden yükselmeye başlamıştır. Kızıldeniz krizinin devam etmesi halinde, denizcilik ve yük taşımacılığı sektörünün stratejilerini ve önceliklerini yeniden gözden geçirmesi gerekmektedir.

Raporda başlıca anahtar noktalar şu şekilde sıralanmıştır;

- Dünya mal ticaret hacminin, 2023'teki %1,2'lik beklenenden daha büyük bir düşüşün ardından, 2024'te %2,6 ve 2025'te %3,3 büyümesi beklenmektedir. Dünya mal ticaretinin ABD doları değeri 2023'te %5 düşüşle 24,01 trilyon ABD dolarına geriledi. Ticari mal ihracatındaki düşüş kısmen petrol ve gaz gibi emtia fiyatlarındaki düşüşten kaynaklandı. Bu arada, uluslararası seyahatin toparlanması ve dijital olarak sunulan hizmetlerin artmasıyla ticari hizmet ticareti artmıştır

- Dünya ticareti, birçok büyük ekonomik şokun varlığına rağmen son yıllarda oldukça dirençli bir seyir izlemektedir. 2023 sonu itibarıyla, ticari mal ticareti hacmi 2019'a göre %6,3 artarken; ticari hizmetler de 2019 ile 2023 arasında yıllık ABD doları değeri ile %21 artmıştır.

- 2024 ve 2025 yıllarında enflasyonun kademeli olarak düşerek gelişmiş ekonomilerde reel gelirlerin yeniden artmasına olanak sağlaması ve imalat mallarının tüketiminin artması beklenmektedir. Ticarete konu olan mallara olan talebin 2024 yılında toparlanması ön görülmektedir.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

- Mevcut jeopolitik gerilimler ve politika belirsizliği nedeniyle tahminlere ilişkin riskler bulunmaktadır. Orta Doğu'daki çatışmalar deniz sevkiyatlarını Avrupa ile Asya arasında yönlendirirken, başka yerlerdeki gerilimler ticaretin zorlaşmasına yol açabilir. Artan korumacılık, 2024 ve 2025 yıllarında ticaretin toparlanmasını baltalayabilecek bir başka risk olarak görülmektedir.

DTÖ Baş Ekonomisti Ralph Ossa raporun yayınlanması sırasında yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Bazı hükümetler ticaretin faydaları konusunda daha şüpheci hale geldi ve üretimi yeniden desteklemeyi ve ticareti dost ülkelere kaydırmayı amaçlayan adımlar attı. Ticaretin dayanıklılığı aynı zamanda dünyanın iki ana nakliye rotasındaki kesintilerle de test ediliyor: tatlı su kıtlığından etkilenen Panama Kanalı ve trafiğin Kızıldeniz'den uzaklaştırılması. Sürekli kesintiler, jeopolitik gerilimler ve politika belirsizliği koşulları altında, ticaret görünümüne yönelik riskler aşağı yönlü seyrediyor. Yüksek fiyatlar, 2023 yılında gerçek hane halkı gelirlerini baskı altına aldı ve firmaların net gelirlerini aşındırarak, uluslararası ticarete orantısız bir şekilde öne çıkan imalat mallarına olan talebi azalttı. Avrupa, ithal doğalgaza bağımlılığı nedeniyle Ukrayna'daki savaşın başlangıcından bu yana artan enerji maliyetlerinden özellikle sert bir şekilde etkilendi. Ancak enflasyonist baskıların bu yıl azalması ve reel gelirlerin özellikle gelişmiş ekonomilerde yeniden artmasına olanak sağlaması bekleniyor. Bu, üretilen malların tüketimini artırmalıdır. 2024 yılında ticarete konu olan mallara olan talebin toparlandığı, yeni ihracat siparişlerinden zaten açıkça görülüyor ve bu da ticaret koşullarının iyileştiğine işaret ediyor. Enflasyonist baskıların hafifletilmesi ve faiz oranlarının nihai olarak düşürülmesi, 2024 ve 2025'te kademeli olarak tüketimi artıracak ve ithalat talebini artıracaktır.²

² https://www.wto.org/english/blogs_e/ce_ralph_ossa_e/blog_ro_11apr24_e.htm

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

- ECB, Avro Bölgesi için tüm zamanların en yüksek seviyesini gören mevduat faiz oranını yüzde 4'ten yüzde 3,75'e düşürdüğünü açıkladı. [Ayrıntılar...](#)
- Euro Alanı'nda 2024'ün ilk çeyreğine ilişkin nihai GSYH büyümesi çeyreklik bazda %0,3 ve yıllık bazda %0,4 ile beklentilere paralel gerçekleşti. Böylece, Euro Alanı son 6 çeyreğin en hızlı büyümesini kaydetti. Euro Alanı'nın en büyük ekonomisi Almanya'da ise sanayi üretimi Nisan'da artış beklentisine karşın aylık bazda %0,1 oranında gerileyerek ekonomik aktivitedeki zayıf seyrin sürdüğüne işaret etti. [Ayrıntılar...](#)
- Euro Alanı'nda tüketici güven endeksi öncü verilere göre Haziran'da aylık bazda 0,3 puan artarak -14,0 düzeyine yükseldi. Buna karşılık, Şubat 2022'den bu yana en yüksek değerini alan ve art arda beş aydır yükselen endeks uzun vadeli ortalamasının altında seyretmeye devam etti. [Ayrıntılar...](#)
- Euro Alanı'nda imalat PMI Haziran ayında nihai olarak 45,8 ile öncü verinin 0,2 puan üzerinde gerçekleşse de eşik değerinin altında kalarak sektördeki zayıf seyrin sürdüğüne işaret etti. Zayıf talep koşullarının sektördeki daralmayı doğrudan etkilediği görülürken, üretim alt endeksi son 6 aydaki en düşük değerini aldı. [Ayrıntılar...](#)
- Euro Alanı'nda dün TÜFE enflasyonu ve işsizlik verileri açıklandı. Haziran ayında yıllık TÜFE enflasyonu Mayıs'a göre 0,1 puan düşüşle %2,5 seviyesine gerilerken, çekirdek TÜFE yıllık bazda %2,9 ile beklentilerin bir miktar üzerinde yükseldi. [Ayrıntılar...](#)
- ABD'de Haziran ayında nihai imalat PMI verisi aşağı yönlü revize edilerek 51,6 düzeyinde gerçekleşti. Aynı dönemde ISM imalat endeksi ise beklentilerin ve önceki ayın altında kalarak 48,5 düzeyinde gerçekleşti. Böylece üst üste üçüncü ayda eşik değerinin altında kalan endeks sektördeki faaliyet koşullarının zayıfladığına işaret etti. [Ayrıntılar...](#)
- ABD'de TÜFE Mayıs'ta aylık bazda %0,1'lik artış beklentisine karşın değişim kaydetmeyerek enflasyon görünümüne ilişkin olumlu sinyaller verdi. İlgili ayda enerji fiyatlarındaki düşüşün bu gelişmede etkili olduğu görüldü. Böylece yıllık enflasyon da %3,3 düzeyine gerileyerek düşüş eğiliminin sürdüğünü teyit etti. Aynı dönemde çekirdek TÜFE'de aylık ve yıllık artışların da sırasıyla %0,2 ve %3,4 ile beklentilerin altında kalması enflasyon görünümüne ilişkin olumlu beklentileri destekledi. [Ayrıntılar...](#)
- ABD Merkez Bankası FED, piyasanın beklentilerine paralel olarak politika faizinde değişiklik yapmadı. Yayımlanan tahmin dokümanında ise Mart ayında 2024 yılı içinde üç faiz indirimi öngören Fed üyelerinin artık tek faiz indirimi beklediği görüldü. Fed üyelerinin 2025 yıl sonu için öngördüğü politika faiz oranı seviyesinin de (%4,1) önceki tahmin dönemine kıyasla (%3,9) yükselmesi dikkat çekti. [Ayrıntılar...](#)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

- Dünya Bankası'nın yayımladığı Küresel Beklentiler Raporu'nda küresel ekonomik büyümenin 2024'te %2,6 düzeyinde gerçekleşeceği öngörülerek büyümenin pandemi sonrası dönemde ilk kez istikrar kazanacağı vurgulandı. 2025 ve 2026 yıllarına ilişkin ortalama büyüme tahmininin %2,7 olarak paylaşıldığı raporda küresel büyümenin pandemi öncesi döneme kıyasla daha zayıf seyredeceği öngörüldü. [Ayrıntılar...](#)
- Çin Caixin hizmetler PMI Haziran'da 51,2 ile eşik değerinin üzerinde gerçekleşse de son sekiz ayın en düşük değerini alarak sektörde ivme kaybına işaret etti. [Ayrıntılar...](#)

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

TÜRKİYE EKONOMİSİNE DAİR GELİŞMELER

- TÜİK İhracat birim değer endeksi Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,9 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre gıda, içecek ve tütünde yüzde 1,1 arttı, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 4,0 azaldı, yakıtlarda yüzde 2,8 arttı, imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 2,9 azaldı. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK Ekonomik güven endeksi Mayıs ayında 98,2 iken, Haziran ayında yüzde 2,5 oranında azalarak 95,8 değerini aldı. Endeks böylece Kasım 2023'ten beri en düşük düzeye geriledi. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK verilerine göre, Türkiye'nin ihracatı, Mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,3 artarak 24 milyar 66 milyon dolar, ithalatı ise yüzde 10,4 azalarak 30 milyar 568 milyon dolar olarak gerçekleşti. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK işsizlik oranı, nisanda bir önceki aya göre puan 0,1 azalarak yüzde 8,5 oldu. İşsiz sayısı 18 bin kişi azalarak 3 milyon 42 bin kişiye geriledi. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK Sanayi üretimi Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,7 azaldı. Sanayi üretimi aylık bazda ise yüzde 4,9 düşüş gösterdi. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK verilerine göre yıllık enflasyon aynı dönemde yüzde 71,60 olarak kaydedildi. [Ayrıntılar...](#)
- İhracat Talep Endeksi, 2024 yılının Mayıs ayında aylık bazda yüzde 0,1 artış ve bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 azalış ile 99,7 oldu ve uzun dönem referans değerine yaklaştı. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB'nin, Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısından Mayıs ayında olduğu gibi politika faizini yüzde 50'de sabit bırakma kararı aldı. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB'nin yayımladığı Aylık Fiyat Gelişmeleri raporunda yıllık enflasyonun hizmet ve temel mal gruplarında bir miktar düştüğü, enerji fiyatları öncülüğünde diğer gruplarda ise yükseldiği ifade edildi. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi'nin sonuçlarına göre yurt içinde yılsonuna ilişkin enflasyon beklentisi Haziran'da sınırlı gerileyerek %43,52 oldu. Bu dönemde yılsonuna ilişkin USD/TL beklentisi de 37,75 TL düzeyine gerilerken, 2024 ve 2025 yılları için büyüme beklentileri sırasıyla %3,3 ve %3,7 seviyelerinde korundu. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB Mevsimsellikten arındırılmamış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) bir önceki aya göre 2,6 puan azalarak 102,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB İmalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak yüzde 76,2 seviyesinde gerçekleşti. [Ayrıntılar...](#)

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

- TCMB tarafından ihracat bedellerinin ve döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin TCMB'ye satış yükümlülüğü oranları yüzde 40'tan yüzde 30'a indirildi. Düzenleme 10 Haziran 2024 tarihinden itibaren yürürlüğe girdi. [Ayrıntılar...](#)
- İSO Türkiye İhracat İklimi Endeksi Mayıs'ta 52,8 oldu. İyileşme üst üste dördüncü ay hızlanarak Nisan 2023'ten bu yana en yüksek oranda gerçekleşti. Birçok ihracat pazarında talep koşulları güçlenirken zayıflık genel olarak birkaç Orta Avrupa ekonomisi ile sınırlı kaldı. [Ayrıntılar...](#)
- İSO Türkiye imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Haziran'da 47,9'a gerileyerek, üçüncü ay üst üste eşik değer olan 50'nin altında kaldı ve 2024'ün en düşük seviyesine indi. [Ayrıntılar...](#)
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, küresel ekonomiye ilişkin büyüme beklentisini bu yıl için yüzde 2,4'ten yüzde 2,6'ya yükseltti. Türkiye ekonomisinin büyüme tahmini bu yıl için yüzde 2,8'den yüzde 3,5'e çıkarıldı. [Ayrıntılar...](#)
- Dünya Bankası, Türkiye için 2024 büyüme beklentisini yüzde 3,1'den yüzde 3,0'a, 2025 büyüme beklentisini yüzde 3,9'dan yüzde 3,6'ya düşürdü. Enflasyonun ise 2025'te ortalama yüzde 29'a gerileyeceğini tahmin etti. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, Uluslararası Geçici İthalat Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)'nin tarafı olarak eşyanın geçici ithalatında ATA Karnesini kabul eden ülkelerden biri olan Rusya Federasyonu'na fuar katılımı çerçevesinde ürün sergileyecek firmaların dikkat etmesi gereken hususlara ilişkin Moskova Ticaret Müşavirliğinden alınan yazı iletilmiştir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, bilindiği üzere, 17.08.2022 tarihli ve 5973 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konan İhracat Destekleri Hakkında Karar 18.08.2022 tarihli ve 31927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, mezkur Karar kapsamında Bakanlık Makamının 13.09.2022 tarihli ve 78123492 sayılı Onayı ile Pazara Giriş Belgesi Desteğine İlişkin Genelge ve eklerinin yürürlüğe girdiği bildirilmektedir. Bu doğrultuda, ruhsatlandırma ve kayıt süreçlerinin iyileştirilmesi; ilgili süreçlere prefinansman kullanım imkanının getirilmesi ve uygulama esaslarına ilişkin hükümleri kapsayan "Pazara Giriş Belgesi Desteğine İlişkin Genelgede Değişiklik Yapılmasına Dair Genelge" ve ekleri 28.05.2024 tarihli Makam Onayı ile yürürlüğe girdiği aktarılmaktadır. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) yerli üreticiler tarafından ülkemizin yanı sıra Çin Halk Cumhuriyeti menşeli, ABD gümrük tarife cetveline göre 8708.30.50 gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan fren kampanası ürünleri (brake drums) ithalatına karşı dampinge karşı önlem ve sübvansiyona karşı telafi edici önlem soruşturmaları açılması için 19 Haziran 2024 tarihinde ABD makamlarına yapılan başvuru ABD Ticaret Departmanı Çevrimiçi Belge Portalı'nda (ACCESS) yayımlandığı aktarılmaktadır. [Ayrıntılar...](#)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

- T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, 23 Nisan 2024 tarihli AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanan 2024/1162 sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğü kapsamında, Malus Domestica (elma) bitkileri ve Berberis thunbergii (kadıntuzluğu) saksı bitkilerinin AB'ye ithalatta yüksek riskli bitkiler grubundan çıkarıldığı ifade edilmektedir. Bu defa, 29 Mayıs 2024 tarihli ve L 2024/1457 sayılı AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanan 2024/1457 sayılı AB Uygulama Tüzüğü ile ülkemiz menşeli Prunus persica (şeftali) ve Prunus dulcis (badem) bitkilerinin, 2 yaşına kadar hareketsiz, yapraksız, köksüz kesimleri ile, Prunus persica (şeftali) ve Prunus dulcis (badem), Prunus armeniaca (kayısı) ve Prunus davidiana (Çin yaban şeftalisi) bitkilerinin 2 yaşına kadar çıplak köklü, hareketsiz, yapraksız dikim amaçlı olanları riskli bitkiler kategorisinden çıkarıldığı belirtilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı'ndan alınan bir yazıda; 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar dahilinde yürürlüğe konulan Marka ve TURQUALITY® Desteğine ilişkin Genelgenin 1,6 ve 7 numaralı eklerinin 31.05.2024 tarihinde güncellenerek aynı tarihte yürürlüğe girdiği ve Bakanlıkları www.ticaret.gov.tr internet sayfasına yüklendiği bildirilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, Avustralya Federal Hükümeti Tarım, Balıkçılık ve Ormancılık Bakanlığı tarafından uygulanan “kahverengi kokarca böceği - brown marmorated stink bug (BMSB)” ile mücadele tedbirleri kapsamında, muhtelif yüksek riskli ürünlerin, ülkemizin de dahil olduğu muhtelif ülkelerden Avustralya'ya 1 Eylül-30 Nisan dönemi içinde ithalatında, söz konusu ürünlerin sevk ülkesinde onaylı firmalar tarafından arındırma işlemine tabi tutulması gerektiği aktarılmaktadır. [Ayrıntılar...](#)
- Türkiye İhracatçılar Meclisi'nden (TİM) alınan bir yazıda, Kanada'nın gümrüklerden sorumlu kurumu “Canada Border Services Agency” (CBSA) tarafından yürütülecek olan ve Kanada'ya ithal edilen ticari mallara uygulanan gümrük vergileri ve ticari hizmetlere konu diğer vergilerin değerlendirilmesi ve tahsiline ilişkin yöntemi değiştirecek bir uygulama olarak nitelendirilen “CBSA Assessment and Revenue Management” (CARM) adlı dijital sistemin 13 Mayıs 2024 tarihinden itibaren yürürlükte olacağı dile getirilmiştir. Anılan tarih itibarıyla CARM sisteminin CBSA'nın resmi kayıt sistemi haline geleceği ve Kanadalı ithalatçılar ile ticaret zincirinde yer alan diğer ortakların yükümlü oldukları gümrük vergileri ve diğer vergileri ödemek için kullanacakları resmi platform olacağı bildirilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, Avrupa Birliği Nezdinde Daimi Temsilciliğimizden iletilen yazıya atfen, bir yılı aşkın süredir üzerinde çalışılan ve bal, meyve suları ve reçel gibi ürünlerle ilgili Direktif grubunu (“Kahvaltı Direktifleri”) tadil eden Direktifin AB Resmi Gazetesi'nin 24 Mayıs 2024 tarihli nüshasında yayımlandığı bildirilmektedir. Bu çerçevede, tam adı “Bal ile ilgili 2001/110/AT, meyve suları ve insan tüketimine yönelik bazı benzer ürünler ile ilgili 2001/112/AT, meyve reçelleri, jöleler ve marmelatlar ile insan tüketimine yönelik tatlandırılmış kestane püresi ile ilgili 2001/113/AT ve insan tüketimine yönelik kısmen veya tamamen dehidre konserve süt ile ilgili 2001/114/AT sayılı Konsey Direktiflerini

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

tadil eden 14 Mayıs 2024 tarihli ve (AB) 2024/1438 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi'nin bir örneği ekte yer almakta olup söz konusu Direktifin üye devletler tarafından 14 Aralık 2025 tarihine kadar iç hukuklarına aktarılması gerektiği ve bahse konu Direktif hükümlerinin 14 Haziran 2026 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayacağı bildirilmektedir. [Ayrıntılar...](#)

- İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat: 2006/7) marifetiyle “Buğday ve mahlut:(GTP:10.01)”, “Arpa:(GTP:10.03)”, ile “Arpa kırıkları (Kabuğu veya kavuzu çıkarılmış, dilimlenmiş veya iri parçalar halinde, ufalanmış olsun olmasın (GTİP: 1104.29.04.00.00); Yuvarlatılmış (GTİP: 1104.29.05.00.00); Diğerleri (GTİP:1104.29.08.00.00)”, “Buğday kırıkları (Buğdaydan peletler (GTİP: 1103.20.60.00.00); Buğday yassılaştırılmış taneler(GTİP: 1104.19.10.00.11); Flokon halindeki taneler (GTİP: 1104.19.10.00.12); Kabuğu veya kavuzu çıkarılmış, dilimlenmiş, iri parçalar halinde ufalanmış olsun olmasın (GTİP: 1104.29.17.00.00); Yuvarlatılmış, (GTİP: 1104.29.30.00.00); Sadece iri parçalar halinde ufalanmış (GTİP:1104.29.51.00.00);Diğerleri (GTİP: 1104.29.81.00.00)) ürünleri İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesi'ne eklenmiş olup söz konusu ürünlerin ihracatının kayda alınmasında Ticaret Bakanlığı muhtelif talimatları doğrultusunda, sadece Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (OAİB) koordinatör olarak atanmış ve kayıt işlemlerinin yalnızca OAİB tarafından gerçekleştirildiği aktarılmaktadır. [Ayrıntılar...](#)
- Orta Anadolu İhracatçı (OAİB) Birlikleri'nden alınan bir yazıda, 28/09/2018 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2006/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat:2018/8) marifetiyle “Pirinç (GTP:1006)” ürününün İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesine eklendiği bildirilmektedir. Bu çerçevede “Pirinç (GTP:1006)” ihracatına ilişkin kayıt uygulama prosedürlerinde değişikliğe gidilmiş olup, konu hakkında bilgi almak için OAİB'e (Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri) bağlı İhracat Şubesi ile (0312 447 27 40 Dahili 1401 – 1402- 1403 – 1404 – 1405) iletişime geçilmesinin gerektiği belirtilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- Orta Anadolu İhracatçı (OAİB) Birlikleri'nden alınan bir yazıda, 25/03/2023 tarih ve 32143 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat: 2006/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2023/6) marifetiyle “Süt ve krema (konsantre edilmiş veya ilave şeker ya da diğer tatlandırıcı maddeleri içerenler): (GTP:0402)” ve “Tereyağı: (GTP:0405.10)” ürünleri İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesine eklendiği bildirilmektedir. Bu çerçevede “Yağsız süt tozu (GTP:0402.10), Yağlı süt tozu (GTP:0402.21) ve Tereyağı: (GTP:0405.10)” ihracatlarına ilişkin kayıt uygulama prosedürlerinde değişikliğe gidilmiş olup, konu hakkında bilgi almak için OAİB'e (Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri) bağlı İhracat Şubesi ile (0312 447 27 40 Dahili 1401 – 1402- 1403 – 1404 – 1405) iletişime geçilmesinin gerektiği belirtilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından ülkemizin yanı sıra Kolombiya, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Hindistan, Endonezya, İtalya, Malezya, Meksika, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), Güney Kore, Tayvan, Tayland, Birleşik Arap Emirlikleri ve

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

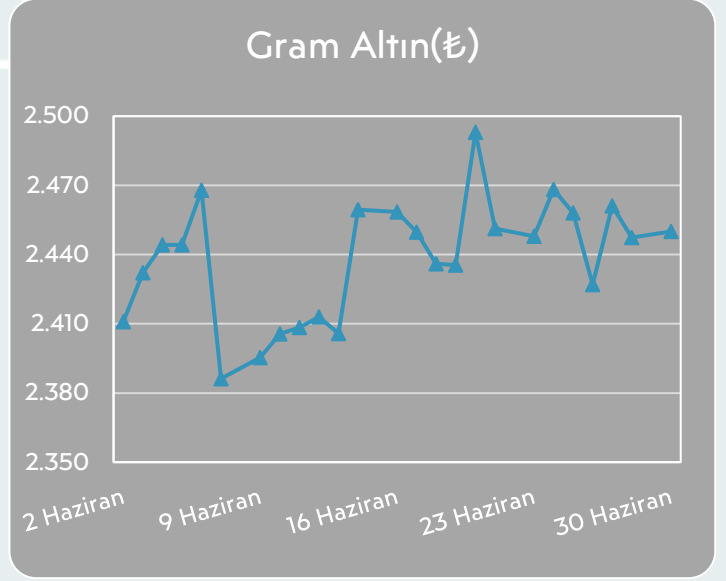
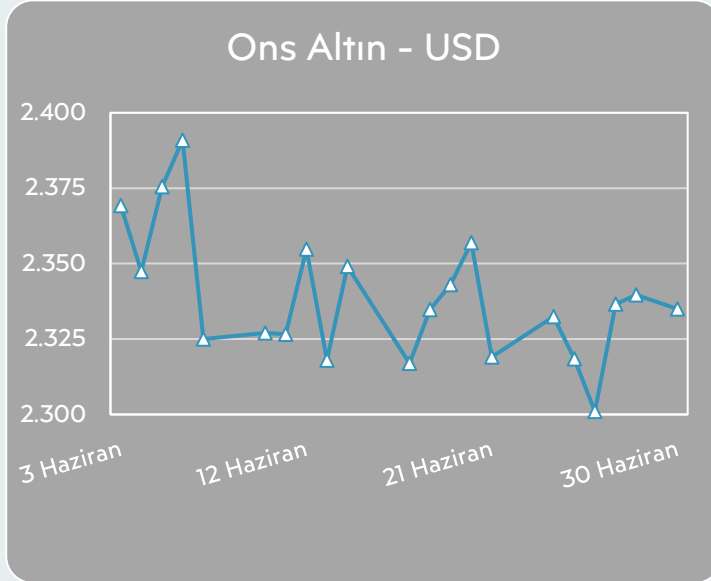
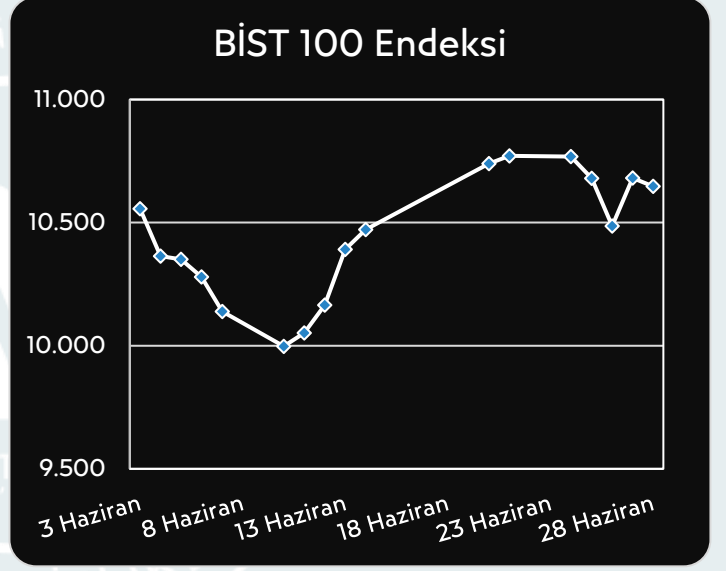
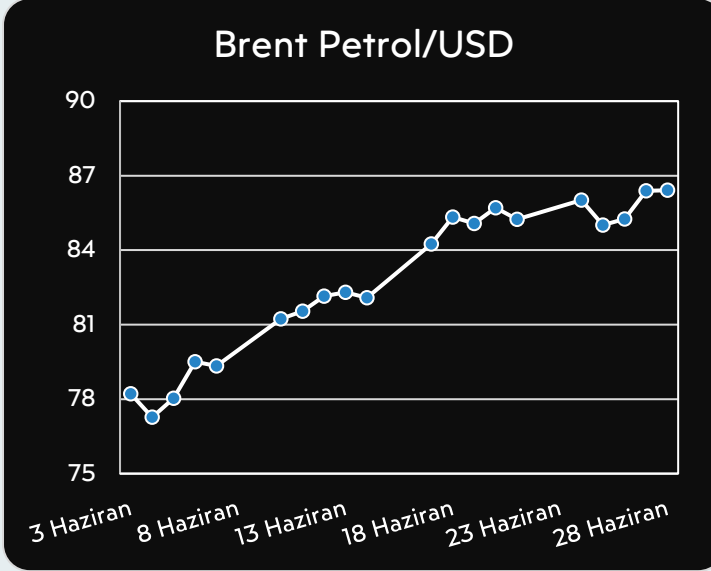
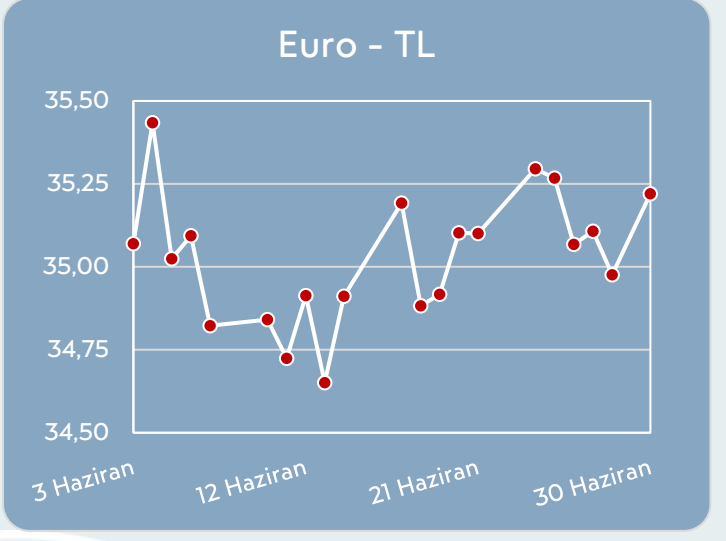
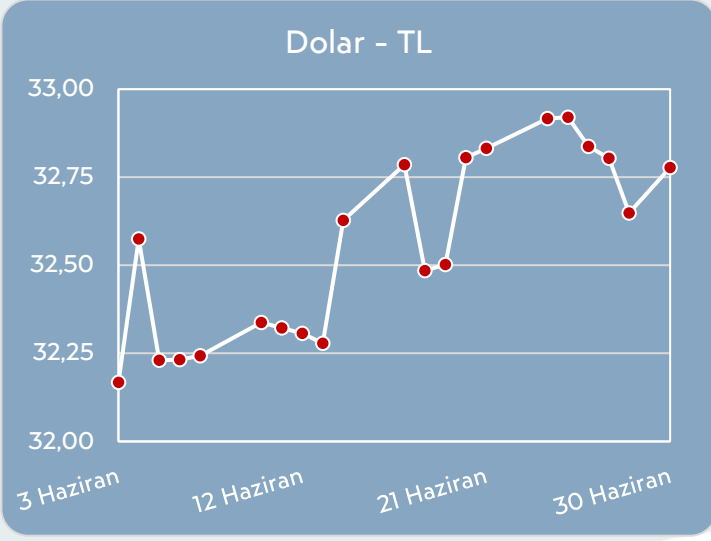
Vietnam menşeli, alüminyum ekstrüzyon ürünleri (Aluminum Extrusions) ithalatına yönelik dampinge karşı önlem ve yine ülkemizin yanı sıra ÇHC, Meksika ve Endonezya menşeli söz konusu ürünlerin ithalatına yönelik sübvansiyona karşı telafi edici önlem soruşturmalarının yürütüldüğü bildirilmektedir. [Ayrıntılar...](#)

- 6 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Tütün Üretimi, İşlenmesi, İç ve Dış Ticareti ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile tütün işleme tesisleri ve tütün ticaretine ilişkin kurallar güncellendi. Buna göre, üretici tütünlerinin yazılı sözleşme esasına göre üretimi, alımı ve satımı, şekli ve içeriği Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen Tütün Üretim ve Alım-Satım Sözleşmesine göre yapılacak. [Ayrıntılar...](#)
- 8 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2024/14) ile firmaların döviz dönüşüm süreçlerine yeni düzenlemeler getirildi. Tebliğin "Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesinde döviz dönüşüm desteği sağlanması" başlıklı 5'inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Buna göre, firmaların yurda getirdikleri yurt dışı kaynaklı dövizlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) sattıktan sonra, kalan döviz kur korumalı dönüşüm hesabında değerlendirme ve verdikleri taahhüt karşılığında Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2'si kadar döviz dönüşüm desteği alma imkanı kaldırılmıştır. [Ayrıntılar...](#)
- 28 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2024/16) ile ticari kredilerin erken ödenmesi durumunda bankalarca talep edilebilecek "erken ödeme ücretine" yönelik düzenleme yapıldı. Tebliğin ticari kredilerde "erken ödeme" uygulamasına yönelik 11. maddesinin 3. fıkrası yeniden düzenlendi. [Ayrıntılar...](#)
- 28 Haziran 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Kağıt İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 8651) ile bazı kağıt çeşitlerinin ithalatına 3 yıl süreyle ton başına önlem sürecine göre değişen korunma önlemi uygulanmasına karar verildi. [Ayrıntılar...](#)

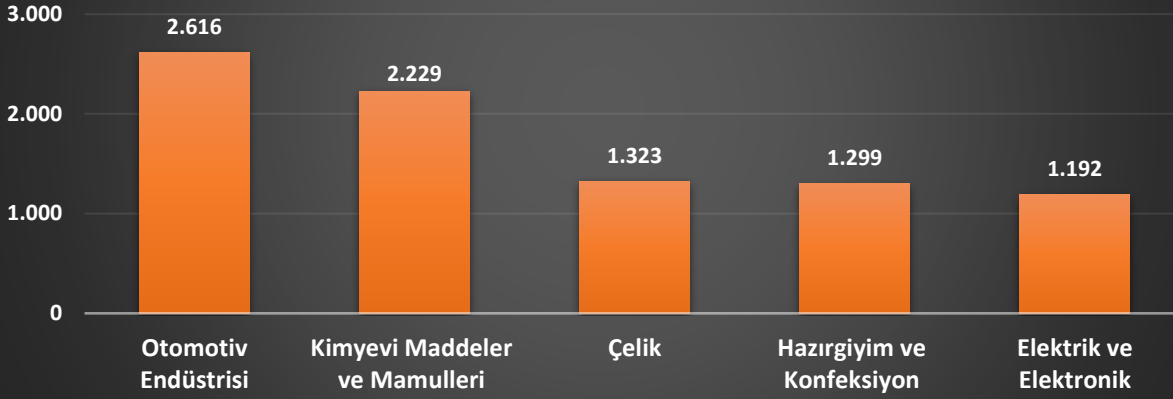
GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

DÖVİZ-EMTİA VE BİST GÖSTERGELER

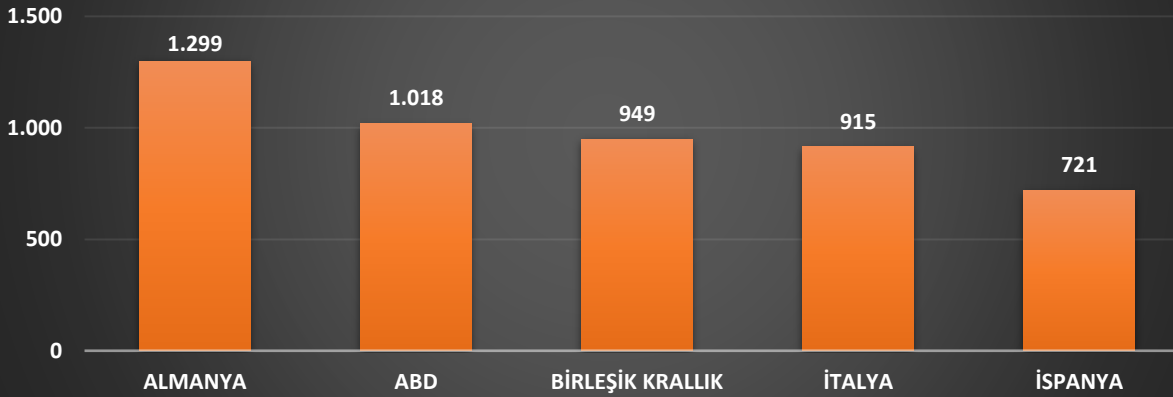
Türkiye'nin En Çok İhracat Yaptığı Sektörler, Haziran 2024 (Milyon USD)

(Kaynak TİM, Özel Ticaret Sistemi)

Türkiye'nin, 2024 yılı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre; ihracatı %10,6 oranında azalarak 18,5 milyar dolar olurken, dış ticaret hacmi %6,9 oranında azalarak 43,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Haziran ayında sektörlere göre ihracatta sırasıyla; Otomotiv Endüstrisi, Kimyevi Maddeler ve Mamulleri, Çelik, Hazır Giyim ve Konfeksiyon ve Elektrik ve Elektronik sektörleri yer almıştır.

Türkiye'nin En Çok İhracat Yaptığı Ülkeler, Haziran 2024 (Milyon USD)

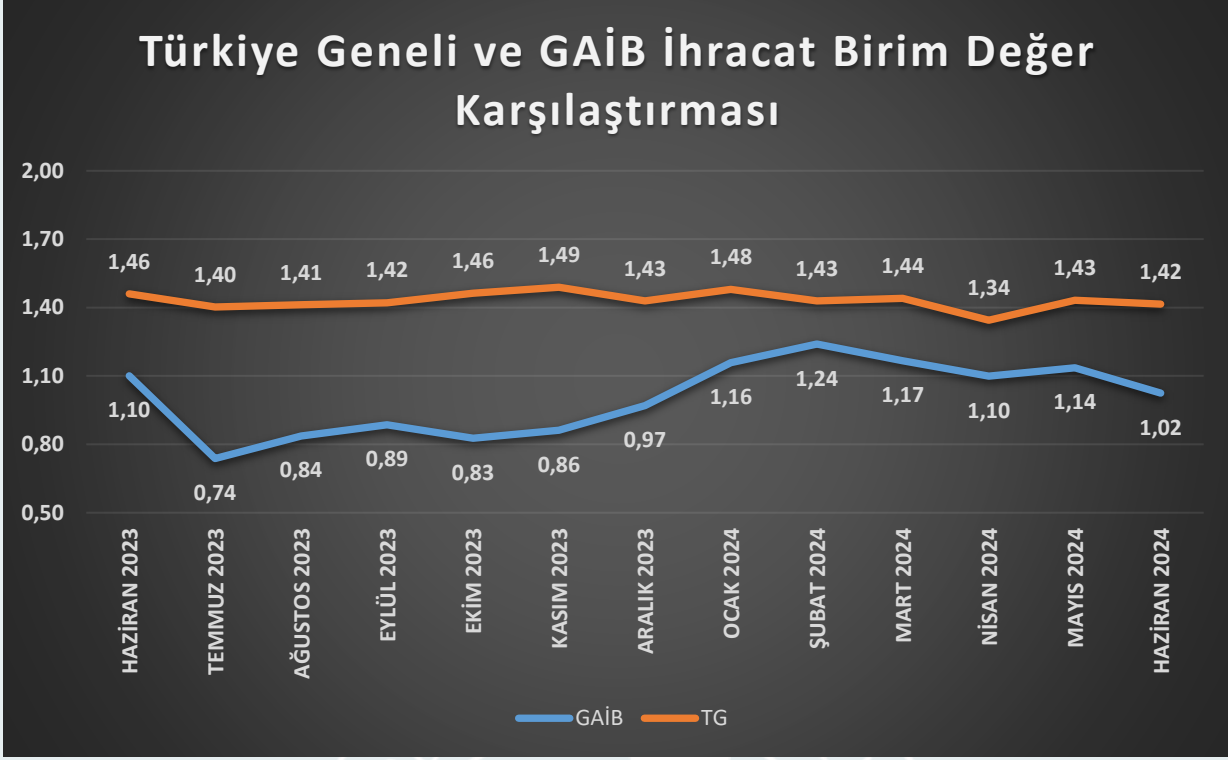

(Kaynak TİM, Özel Ticaret Sistemi)

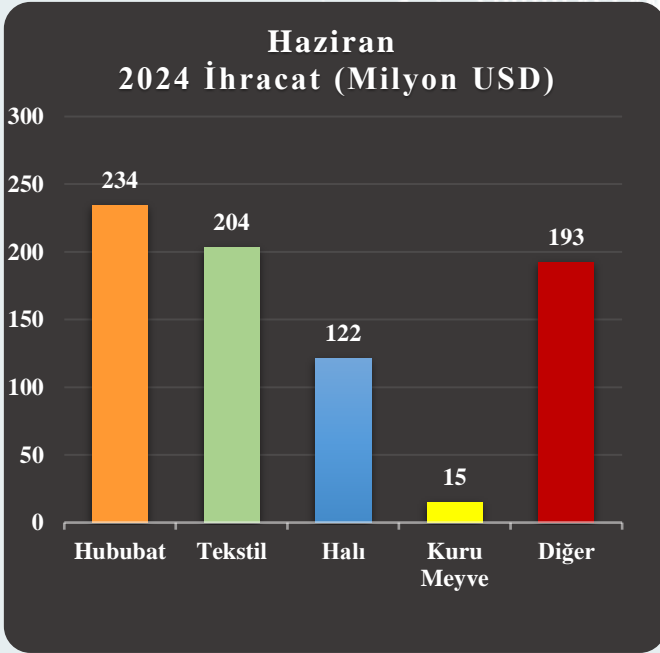
Türkiye'nin Haziran ayında en fazla ihracat yaptığı ülkeler sırasıyla; Almanya, ABD, Birleşik Krallık, İtalya ve İspanya oldu.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

Türkiye'nin Haziran ayı ihracatı birim değeri incelendiğinde; Türkiye'ye kg başına 1,42 USD ödenirken, GAİB'in Haziran ayı birim ihracat değeri incelendiğinde bu değer 1,02 USD olduğu görülmektedir.

Birliklerimizce 2024 yılı Haziran ayında, 2023 yılının aynı ayına oranla %12,5'lik azalışla 767 milyon 518 bin \$'lık ihracat kayda alınmıştır.

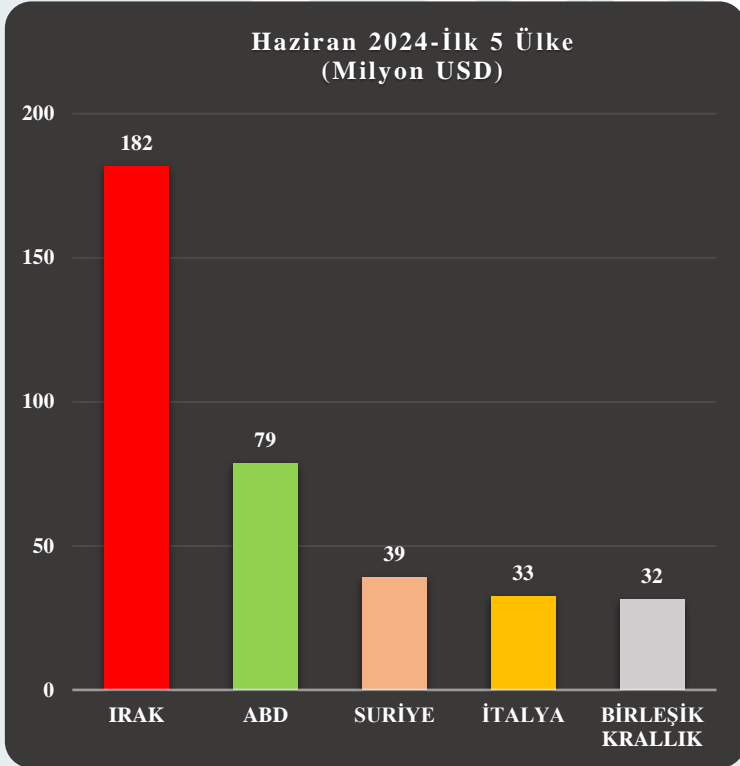
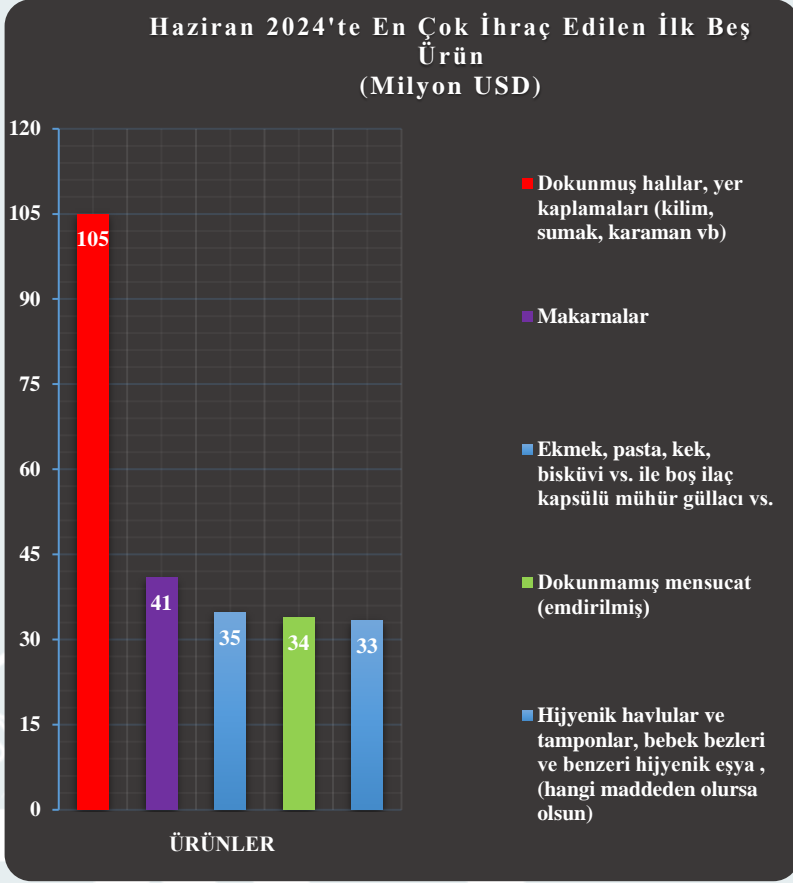
Birliklerimizin 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde, 2023 yılının aynı dönemine oranla %4,8'lik artışla 5 milyar 530 milyon 585 bin \$ olmuştur.

GAİB, Haziran ayında ülkemizden gerçekleştirilen ihracatın %4,1'ine imza atmıştır.

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

Birliklerimizce Haziran ayında en fazla ihracatı gerçekleştirilen ürün dokunmuş halılar olurken, sırasıyla, makarnalar, Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. ile boş ilaç kapsülü mühür güllacı, Dokunmamış mensucat (emdirilmiş) ve Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya, (hangi maddeden olursa olsun) takip etmiştir.

Haziran ayı itibari ile bölgemiz ihracatında öne çıkan ülkeler **İRAK, ABD, Suriye, İtalya ve Birleşik Krallık** olmuştur. Bölgemiz ihracatında **Orta Doğu Ülkeleri %40,3** pay ile ilk sırada yer almakta, **AB Ülkeleri %16,4** pay ile ikinci ve **Afrika Ülkeleri %13,6** pay ile üçüncü sırada bulunmaktadır.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

➤ Bölge illerimizin ihracat performansı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

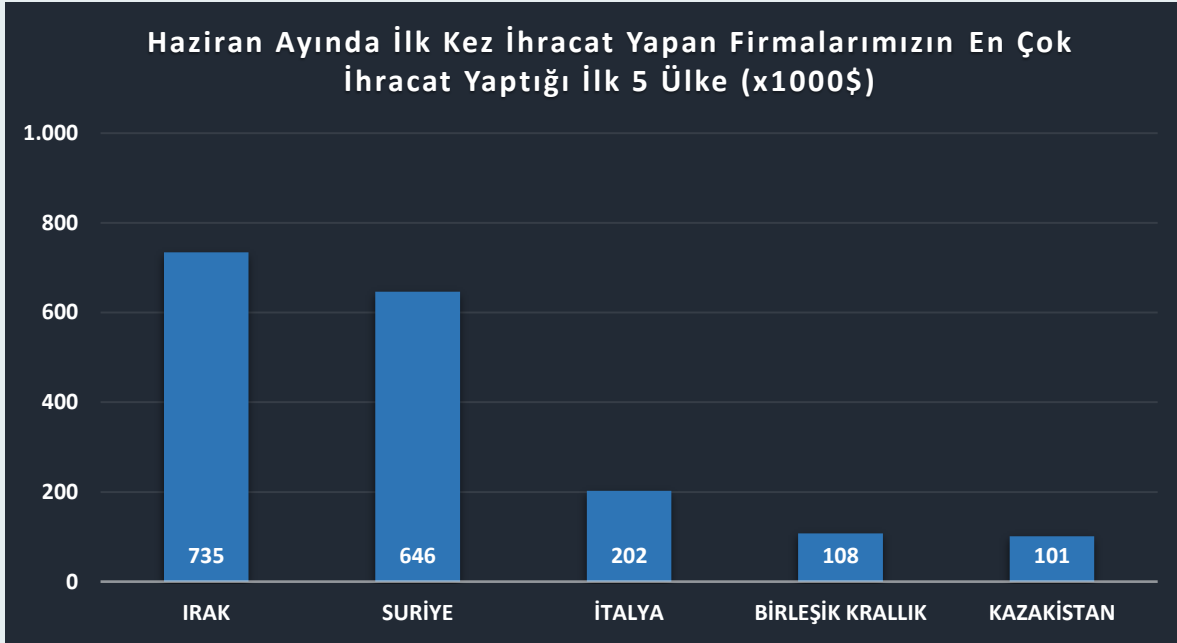
Haziran 2024 İhracat Verileri					
İller	İhracat (FOB USD)	Beyanname Sayısı	İhracat Yapılan Ülke Sayısı	İhracat Yapan Firma Sayısı	İl Bazlı Sıralama
Gaziantep	651.855.749	12.607	169	1.567	6
Kahramanmaraş	72.745.697	1.399	80	201	23
Mardin	65.187.983	970	55	157	26
Malatya	23.347.391	442	69	92	36
Diyarbakır	21.408.727	405	46	92	37
Şanlıurfa	20.386.559	451	45	146	39
Kilis	5.844.331	163	23	37	57
Adıyaman	2.984.835	54	26	23	65

➤ Birliklerimizce en fazla tercih edilen teslimat şekli Mal Bedeli ve Navlun olurken en fazla tercih edilen ödeme şekli Mal Mukabili Ödeme olmuştur.

Teslimat Şekli	2024 Haziran (Milyon USD)	Yüzde (%)	Ödeme Şekli	2024 Haziran (Milyon USD)	Yüzde (%)
Mal bedeli ve navlun	219,3	28,57	Mal mukabili ödeme	479,4	62,46
Taşıyıcıya teslim	160,5	20,91	Peşin Ödeme	135,5	17,65
Fabrika çıkışında teslim	148,0	18,57	Vesaik Mukabili Ödeme	134,2	17,49
Gemi güvertesinde teslim	142,5	19,28	Akreditif	13,9	1,80
Mekânda Teslim	69,7	9,09	Vadeli Akreditif	3,6	0,47
Diğer	27,5	3,59	Diğer	0,9	0,12

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

- GAİB'ten bu ay ilk kez 47 firma uzun soluklu ihracat serüvenine başladı. Kendilerini tebrik ediyoruz. İlk kez ihracat yapan firmalarımızın en çok ihracat yaptıkları ülkeler yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Bu firmalarımız toplamda 2,4 Milyon USD'lik ihracat gerçekleştirmiştir.
- 2024 yılında Genel Sekreterliğimizce incelenen İhracata Yönelik Devlet Yardımları dosyalarına ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

5973 SAYILI KARAR	2024 Yılı (Kümülatif)	
	Kapanan Dosya Sayısı	Destek Tutarı (TL)
Yurt Dışı Fuar	276	80.352.766
Yurt İçi Fuar	623	78.326.817
Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi Desteği	37	840.242
Pazara Giriş Belgeleri	221	8.507.794
Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım	277	52.812.805
Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerin Desteklenmesi	0	0
Yurtdışı Pazar Araştırması	162	2.226.029
Marka ve TURQUALITY® desteği	542	189.918.908
TOPLAM	2.138	412.985.361

GAİB'DEN GELİŞMELER

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

3 Haziran-TİM Başkan Vekili ve Koordinatör Başkanımız Fikret Kileci, Ticaret Bakanlığımız ve Türkiye İhracatçılar Meclisimizin Mayıs ayı ihracatımızla ilgili kamuoyunu bilgilendirdiği "Mayıs 2024 Dış Ticaret Rakamları Basın Açıklaması" programına katıldı.

5 Haziran-Halı İhracatçıları Birliğimizin Haziran ayı Yönetim Kurulu Toplantısı Yönetim Kurulu Başkanımız Zeynal Abidin Kaplan, Yönetim Kurulu Üyelerimiz ve Birlik personellerimizin katılımıyla gerçekleştirildi.

5-8 Haziran- "all ready To weaR" UR-GE projesi kapsamında Rusya'da düzenlenen "Bee Together" etkinliğine Malatya, Kahramanmaraş, Mardin, Diyarbakır ve Gaziantep illerimizden sekiz firmayla katılım sağladık. 8 firmamız toplamda 114 ikili iş görüşmesi gerçekleştirmiştir.

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

6 Haziran- Üniversite-Sanayi Sektör Buluşmalarımızın 23.sünü Kahramanmaraş'ta gerçekleştirdik. TİM Başkan Vekili ve Tekstil Sektör Kurulu Başkanı Fikret Kileci, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tekstil ve Moda Tasarımı bölümünün kıymetli akademisyenleri ve öğrencileri ile bir araya geldi.

8 Haziran- İstanbul Haliç Kongre Merkezinde gerçekleştirilen 31. TİM Olağan Genel Kurulu ve İhracatın Şampiyonları Ödül Törenine; Birlik Başkanlarımız Fikret Kileci ve Celal Kadooğlu, Hububat Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Tiryakioğlu, Halı Sektör Kurulu Başkanı Salahattin Kaplan, Birliğimiz Yönetim Kurulu Üyeleri, Denetim Kurulu Üyeleri, TİM Delegeleri ve Birlik personellerimiz katılım sağladı.

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

9 Haziran- Güneydoğu Anadolu Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Haziran ayı Yönetim Kurulu Toplantısı İstanbul'da gerçekleştirildi. Toplantıda Mayıs ayı ihracat rakamları ve faaliyetleri değerlendirilerek önümüzdeki döneme ilişkin planlar görüşüldü.

10 Haziran-Ticaret Bakanlığının destekleriyle Halı Birliğimiz organizasyonu ile Japonya Sektörel Ticaret heyetimizin birinci programı olan Osaka'da firma görüşmeleri gerçekleştirildi. Birlik Başkanımız Zeynal Abidin Kaplan ve Yönetim Kurulu Üyelerinin temsiliyle 16 firmadan 20 firma temsilcimizle gerçekleştirilen heyetimize Ticaret Müşavirimiz Güzide Zeynep Karahisarlı eşlik etti. Japonya pazarına yönelik bilgilendirmelerde bulundu.

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

11 Haziran- Tex-stain Tekstilde Sürdürülebilirlik URGE Projemiz kapsamında üye firmalarımızla ihtiyaç analizi görüşmeleri gerçekleştirdik.

11 Haziran- Üyelerimize yönelik hizmet binamızda yüz yüze olarak düzenlediğimiz ‘Rusya Pazarında Bilinmesi Gerekenler’ eğitimimizi değerli eğitmenimiz Kerem Bozkurt sunumunda tamamladık.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

11 Haziran- TİM Tekstil ve Hammaddeleri Sektör Kurulu Başkanı ve Koordinatör Başkanımız Fikret Kileci, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Prof. Dr. Vedat IŞIKHAN'ın başkanlığında düzenlenen Tekstil, Deri ve Hazır Giyim Sektörleri Toplantısı'na katılım sağladı.

12 Haziran- Zeynal Abidin Kaplan Başkanlığındaki GAHİB heyeti, Ticaret Bakanlığı tarafından desteklenen Sektörel Ticaret Heyeti kapsamında; Osaka'nın ardından Tokyo'da da ikili görüşmelere başladı. Görüşmeler sırasında Tokyo Ticaret Baş Müşavirimiz Mukaddes Nur Yılmaz ve Ticaret Müşavirimiz Güzide Zeynep Karahisarlı heyetimizi ziyaret etti.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

14 Haziran- Birliğimizin bayramlaşma programı Koordinatör Başkanımız Fikret Kileci, Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliğimiz Başkanı Mehmet Çıkmaz ve Birlik personellerimizin katılımıyla gerçekleştirildi.

24 Haziran- TİM Halı Sektör Kurulu Başkanı Salahattin Kaplan ve Halı İhracatçıları Birliğimiz Yönetim Kurulu Üyeleri; Ticaret Bakanlığımız ve Türkiye İhracatçılar Meclisimiz iş birliği ile düzenlenen Türkiye-Cezayir Ticaret Heyetine katılım sağladı.

25 Haziran-Türkiye'nin onur konuğu olarak yer aldığı 55. Uluslararası Cezayir Fuarı (FIA)'na, Güneydoğu Anadolu Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliğimiz, Güneydoğu Anadolu Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliğimiz ve Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçıları Birliğimiz, sektör kurullarını temsilen katılım sağladı.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

26 Haziran- Personellerimize yönelik hizmet binamızda yüz yüze olarak düzenlediğimiz “Problem Çözme ve Karar Verme” eğitimimizi tamamladık. Gülay Savaş sunumunda gerçekleşen eğitim personellerimizin yoğun katılımıyla sonuçlandı.

27 Haziran- TİM Tekstil ve Hammaddeleri Sektör Kurulu Başkanı Fikret Kileci; Ekol TV canlı yayınına konuk olarak, son zamanlarda sıkça konuşulan asgari ücret düzenlemeleri hakkında değerlendirmelerde bulundu.

28 Haziran-Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliğimizin haziran ayı yönetim kurulu toplantısı, Yönetim Kurulu Üyelerimiz ve Birlik personellerimizin katılımıyla Koordinatör Başkanımız Fikret Kileci başkanlığında gerçekleşti.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLİK EKONOMİ BÜLTENİ

Haziran 2024

TEMMUZ ONLINE EĞİTİM TAKVİMİMİZ AÇIKLANDI

2 TEMMUZ 2024
14:00 - 15:30

Suudi Arabistan İhracatında
Saber Sistemi
Melek Cordan & Nagehan Gencyay Sargin

4 TEMMUZ 2024
14:00 - 15:30

Turquality®
Dünyanın İlk ve Tek Devlet Destekli
Markalaşma Programı
GAIB Uzmanları

9 TEMMUZ 2024
14:00 - 17:00

Excel'de Kısa Yollar
ve Pratik Uygulamalar
Ali Erdönmez

11 TEMMUZ 2024
14:00 - 17:00

İş Hayatında
Word Uygulamaları
Ali Erdönmez

16 TEMMUZ 2024
14:00 - 17:00

Powerpoint'le İlgili
Çekici Sunumlar Oluşturmak
Ali Erdönmez

18 TEMMUZ 2024
14:00 - 16:00

Microsoft Outlook
Kullanma Rehberi
Ali Erdönmez

23 TEMMUZ 2024
14:00 - 17:00

İhracatı Artırmada
Yapay Zeka Kullanımı
Dr. Umut Köksal

25 TEMMUZ 2024
14:00 - 17:00

İhracat Pazarlamasında
Etkin İkna Teknikleri
Altay Ayhan

30 TEMMUZ 2024
14:00 - 17:00

İthalat ve İhracat İşlemlerinde
Finansal Okuryazarlık
Reşat Bağcıoğlu

Online eğitimlerimize kayıt için: <https://www.gaib.org.tr/tr/f/712.html>